

O cambio dinástico e a guerra de Sucesión.

A Herdanza de Carlos II e as Causas da Guerra

O **século XVIII** comezou cun dos maiores conflitos do período: a **Guerra de Sucesión española**. A súa orixe atópase na morte sen descendencia de **Carlos II de Habsburgo** en 1700, o derradeiro rei da súa dinastía en España. O seu testamento nomeaba como único herdeiro a **Filipe de Borbón**, duque de Anjou e neto de Luís XIV, rei de Francia. Esta decisión xerou unha profunda crise en Europa porque a posible **unión dinástica** entre as coroas de España e Francia rompería o **equilibrio de poder** continental, permitindo a hexemonía dos Borbóns.

Fronte ao candidato francés, xurdiu a figura do **arquiduque Carlos de Austria**, fillo do emperador Leopoldo I, que defendía o seu dereito ao trono español en nome da dinastía dos Habsburgo. A maioría das potencias europeas, atemorizadas polo poder de Luís XIV, apoiaron a candidatura austríaca. Porén, a guerra non só se trataba dunha simple disputa por un trono, senón tamén dun conflito por territorios de gran valor estratéxico, como os Países Baixos, Milán ou os territorios americanos.

O Conflito Internacional e a Guerra Civil

A guerra, que se librou entre **1702 e 1713**, tivo dúas dimensións simultáneas:

- **Conflito Internacional:** As potencias europeas, lideradas pola **Gran Alianza antiborbónica** (Austria, Inglaterra, Holanda, Prusia, Portugal, etc.), enfrontáronse ás tropas de **Filipe V** e o seu avó Luís XIV. O obxectivo era evitar a hexemonía francesa e defender os seus propios intereses comerciais e territoriais. A loita librouse en varios frontes, desde os Países Baixos ata Italia, pasando polo Atlántico.
- **Conflito Interno:** En España, a guerra foi unha verdadeira **guerra civil**. A **Coroa de Castela** (incluídos as provincias vascas e o reino de Navarra) apoiou maioritariamente a Filipe V, xa que non temía perder os seus privilexios e víano como o sucesor lexítimo. Pola contra, os territorios da **Coroa de Aragón** (Aragón, Cataluña, Valencia e Baleares) apostaron polo arquiduque Carlos. A súa decisión baseábase no medo a que o modelo absolutista e centralizador dos Borbóns suprimise os seus **foros** e institucións propias, que os Habsburgo anteriores sempre respectaran. Para eles, a guerra era unha defensa das súas liberdades tradicionais.

A Paz de Utrecht e as Consecuencias

A guerra chegou ao seu fin non por un vitorioso claro, senón por un cambio de situación política en Europa. Cando o arquiduque Carlos se converteu en emperador de Austria en 1711, as potencias aliadas temeron que a súa vitoria puidese recrear un imperio tan grande como o de Carlos V, o que sería igual de perigoso que o dominio francés. Por iso, decidiron acelerar as negociacións de paz.

- **O Tratado de Utrecht (1713):** Con este tratado, Filipe V foi recoñecido como rei de España, pero a cambio de importantes concesións. Para manter o **equilibrio europeo**, tivo que renunciar formalmente aos seus dereitos ao trono de Francia. Ademais, a Monarquía española tivo que ceder a maior parte dos seus territorios europeos: os **Países Baixos**

españóis, Nápoles, Milán e Sardeña pasaron a Austria; Sicilia, a Savoia. Inglaterra, a gran vencedora, obtivo as chaves do **Mediterráneo Occidental**, coa cesión de **Xibraltar e Menorca**, ademais de importantes **concesións comerciais** en América (o **navío de permiso** para comerciar anualmente e o **asento de negros** para o comercio de escravos).

- **O Novo Modelo de Estado:** A derrota da Coroa de Aragón nas batallas posteriores a Utrecht permitiu a Filipe V implantar o seu novo modelo político. Mediante os **Decretos de Nueva Planta**, aboliu os foros, institucións e leis dos reinos de Aragón, Cataluña e Valencia, e impuxo en todo o territorio español o modelo **centralista e absolutista** de Castela, poñendo fin á monarquía pactista dos Austrias e dando forma a un novo estado unificado baixo o poder do monarca.

A Guerra de Sucesión, polo tanto, non só marcou un cambio de dinastía en España, senón que tamén reconfigurou o mapa político de Europa e transformou radicalmente a estrutura interna da monarquía española.